УДК 665.9

І.А. ЖИВОГЛЯД, НТУ «ХПІ», Харків, Україна
М.М. КАПІНОС, доц., НТУ «ХПІ», Харків, Україна

Соціальні та економіко-правові аспекти інтелектуальної власності

Результати науково-технічної діяльності, що забезпечені надійною правовою охороною та впроваджені у виробництво, дозволять забезпечити стабільний економічний розвиток на основі постійного вдосконалення технологічних процесів та випуску конкурентоздатної продукції.

Зростання ролі та значення ІВ у соціально-економічному розвитку суспільства зумовлює необхідність дослідження таких проблем:

1) правове забезпечення інтелектуальної діяльності;

2) раціональне, широке використання ІВ;

3) захист прав суб'єктів ІВ.

Всі ці проблеми полягають в трьох площинах: економічний, правовій та соціальній.

Економічного аспекту – це, по великому рахунку, комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності з метою отримання прибутку.

Сюди можна віднести прибуток від продажу ліцензій та продажу прав на запатентовані об'єкти права ІВ, прибуток від реалізації продукції, на яку поширюються авторські та суміжні права, а також сприяння інвестиціям. Ця діяльність підтримує розвиток конкуренції й вигідних перспектив бізнесу, що забезпечує створення робочих місць, формування кадрів, сприяє постачанню на ринок необхідних товарів і послуг.

Правовий аспект полягає в тому, що держава законним шляхом закріплює матеріальні та моральні права творців і власників прав на об'єкти ІВ. По суті, закон надає правовласникові тимчасову монополію, і тим самим він набуває певної переваги в ринковій конкуренції оскільки має право забороняти будь-яке використання об'єктів, права на які йому належать. Більше того, охорона інтелектуальної власності може сприяти залученню іноземних інвестицій та стимулювати закордонну торгівлю у сфері інноваційних технологій.

В обмін на таку тимчасову монополію існує вимога публічного розкриття, тобто правовласник повинен оприлюднити відомості стосовно свого об'єкту інтелектуальної власності. Публікація таких відомостей робить доступною інформацію про об'єкт ІВ, допомагає поширенню знань та інформації і сприяє тим самим процесу творчості та винахідництва на благо проведення подальших досліджень та розвитку суспільства в цілому. В цьому полягає і соціальний аспект інтелектуальної власності.

Список літератури:

1. *Доріс Лонг.* Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національно законодавства та їх правозастосування. Практичний посібник / *Доріс Лонг* [і ін.] – К.: «К.І.С.», 2007. – 448 с.